

**BOSHLANG’ICH SINF TEXNOLOGIYA DARSLARIDA TELEFON
KO’RGAZMALI QUROLIDAN FOYDALANISH TEXNOLOGIYASI**

Xamroyeva Nargiza Shavkatovna

Osiyo xalqaro universiteti o’qituvchisi

Toshpo’latova Jasmina Alisher qizi

Osiyo xalqaro universiteti talabasi

Annotatsiya: *Hozirgi kunda kelajagimiz yoshlarning qo’lida, yoshtar esa telefonning jinnisi ya’ni qaramida. Yoshlarimizning ilmli inson bo’lib yetishishishi uchun ham ijobjiy ham salbiy rol o’ynaydigan asosiy narsa bu albatta telefon hisoblanadi. Hozirgi rivojlangan davrda telefon hamda ijtimoiy tarmoqlarsiz hayotimizni tasavvur etish ancha qiyin bo’ladi. Sababi hozirgi davr talabi shu narsani taqazo etadi. Hozirgi maqoladan telefonning paydo bo’lish tarixi uning hozirgi kunda yoshlarimizga qay darajada ta’sir etayotganligi haqida ma’lumot berib o’tiladi.*

Kalit so’zlar: *Xalq merosi, telefondan oqilona foydalanish, texnologiya darslarida mehnat an`analari, Boshlang’ich sinflarda Texnologiya fani va an`analarining asosiy vazifalari.*

Аннотация: Сегодня наше будущее находится в руках молодежи, а молодые люди зависимы от телефона. Главное, что играет как положительную, так и отрицательную роль в развитии нашей молодежи как знающей личности, безусловно, телефон. В нынешний пожилой век очень сложно представить нашу жизнь без телефона и социальных сетей. Потому что этого требуют требования нынешней эпохи. В данной статье будет представлена информация об истории появления телефона и о том, насколько он влияет на нашу сегодняшнюю молодежь.

Ключевые слова: *Народное наследие, рациональное использование телефона, трудовые традиции на уроках технологии, основные задачи технологии науки и традиции в начальных классах.*

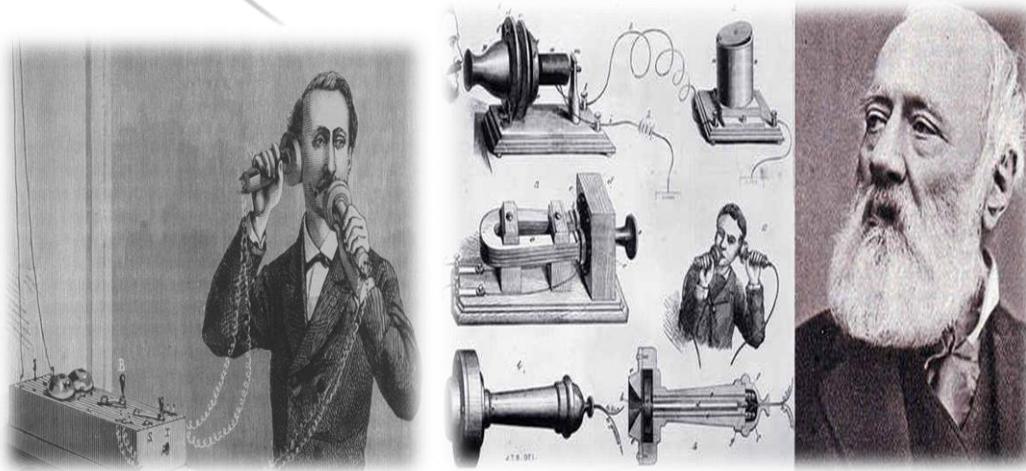
Abstract: *Today, our future is in the hands of young people, and young people are addicted to the phone. The main thing that plays both a positive and a negative role in the development of our young people as a knowledgeable person is definitely the telephone. In today’s advanced age, it is very difficult to imagine our life without the telephone and social networks. This is because the demand of the current era requires this. The current article will give information about the history of the appearance of the telephone and the extent to which it affects our youth today.*

Key words: *People’s heritage, rational use of the telephone, labor traditions in technology classes, the main tasks of technology science and traditions in elementary grades.*

**“FAN, INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIYALAR RIVOJLANISHINING DOLZARB
MUAMMOLARI VA YECHIMLARI”**
mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy online konferensiysi

20-Fevral, 2025-yil

O'sib kelayotgan yosh avlodlarimiz o'z hayotlarini telefonsiz tasavvur qila olishmaydi shu jumladan biz kattalar ham bolalardan qolishmaymiz. Kelajagimiz bo'l mish yoshlarimizga to'g'ri va oqilonqa tarbiya berishimiz uchun avvalo o'zimizdagi kamchilik va xatolarni bartaraf etishimiz kerak. Telefonni Shotland ixtirochisi A. G. Bell 1876-yilda birinchi elektrakustik qurilma — telefon ixtiro qilganidan hamda AQSH (NyuXeyven) da 1878-yilda birinchi telefon stya qurilganidan beri Telefon aloqasi boshlangan. O'sha yili ingliz fizigi D. E. Yuz kumir uzakli mikrofon yaratdi. Dastlab, XX asrning 80-yillarida qo'l telefon aloqa, asosan, analog texnologiyalariga asoslangan, keyinroq mobil telefonda aloqa tizimi sof raqamli tizimga o'tgan. Yevropa mamlakatlarining deyarli har birida o'z milliy tarmog'i ishlab chiqilgan (masalan, Fransiyada Radiocom 2000). Mobil telefonga doir xalqaro hamkorlik dastlab ko'chma radioaloqa tizimi masalalari bo'yicha nemisfransuz tadqiqotlari natijasi sifatida pochta va kommunikatsiyalar ma'muriy xodimlarining Yevropa konfederatsiyasi CERT (Conference des administrations Europcennes des Postes et Telecommunications) rahbarligida tashkil etildi. 1982-yil bu institut 26 Yevropa mamlakatini, aniqrog'i pochta, telefon va telegraf aloqa PTT (Post, Telephone and Telegraph) ma'muriy muassasalarini birlashtirdi. O'zbekistonda ham bir necha Mobil telefon kompaniyalari faoliyat ko'rsatmoqda. Ular eng keng tarqalgan zamonaviy Mobil telefon aloqa standartlari — AMPS/ DAMPS, GSM, CDMA dan foydalanadi. Respublikada quyidagi bir necha Uyali telefon kompaniyalari faoliyat yuritadi: "O'zdunrobita" O'zbekiston — Amerika QK (1992-yilda ishga tushgan; O'zbekistondagi 1000 dan ortiq shahar va aholi yashash punktlarini ishonchli Uyali telefon aloqasi bilan ta'minlagan); BUZTEL GSM (Bakri O'zbekiston telekom) kompaniyasini Indoneziyaning "Bakri kommyunikeyshn" kompaniyasi 1996-yilda ta'sis qilgan (eng arzon tarifli kompaniya); COSCOM kompaniyasi O'zbekiston — Amerika QK (1997-yilda ishga tushgan; O'zbekistonda GSM tarmoqlari eng keng tarqalgan); "O'zmakom" kompaniyasi (Malayziyaning "Superior Kommyunikeyshne" kompaniyasi).

Deyarli

hech bir zamonaviy odam hayoti va ishini telefonsiz tasavvur qila olmaydi. Telefon — tovush uzatish va qabul qilish uchun mo'ljallangan telekommunikatsiyalar qurilmasisidir. Odatda tovushning mexanik energiyasini elektrik signallar energiyasiga aylantirish,

**“FAN, INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIYALAR RIVOJLANISHINING DOLZARB
MUAMMOLARI VA YECHIMLARI”**
mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy online konferensiysi

20-Fevral, 2025-yil

masofadan uzatish va uni qaytadan tovushga aylantirish prinsipi bilan ishlaydi. Birinchi telefon uzoq masofalarga tezkor yoki kamroq tezkor ravishda xabar yuborish uchun yagona telegraf bo'lgan davrda yaratilgan. 15 yildan so'ng, ya'ni 1876 yilda, galvanik tokga asoslangan birinchi telefon paydo bo'ldi, u ixtirochi hisoblangan. Aleksandr Grem Bell. Ushbu birinchi qurilma qanday texnik xususiyatlarga ega edi? Qurilma ovozni uzata oladigan masofa 200 m ni tashkil etdi, bu juda ko'p edi. Nafaqat ilmiy va texnologik taraqqiyot, balki tarixni o'zgartirgan ko'plab taniqli ixtiolar singari, bu ham tasodifan yaratilgan. Dastlab, Aleksandr Bellning maqsadi ovozli xabarni uzatadigan qurilma yaratish emas, balki bir vaqtning o'zida bir nechta telegramma uzatishga qodir telegraf apparatini yaratish edi. Telegraf apparatini bunday takomillashtirish bo'yicha tajribalar jarayonida telefon yaratildi.

Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida telefon ko'rgazmali qurolidan foydalanish, darsning interaktivligini oshirish va o'quvchilarning e'tiborini jalg qilish uchun samarali usul bo'lishi mumkin. Telefon yordamida ko'rgazmalar tayyorlash va o'quvchilarga ko'rsatish texnologiyaning zamonaviy imkoniyatlarini o'rgatishga imkon beradi. Quyidagi usullarni ko'rib chiqish mumkin:

Telefon yordamida videolar, rasm yoki animatsiyalar yaratish va darsda foydalanish. Masalan, o'quvchilarga biror mavzuni tushuntirish uchun telefon orqali qisqa videolar tayyorlash, shakllar yoki diagrammalarni ko'rsatish mumkin.

Telefonlar orqali interaktiv o'yinlar yoki testlarni tashkil etish. O'quvchilar uchun masalalar yoki viktorinalar ishlab chiqib, ularni telefonlarida yechishlarini ta'minlash. Bu, o'quvchilarga mavzularni yaxshiroq o'zlashtirishda yordam beradi.

Telefonlar orqali o'quvchilarga darsdagi materiallarni ko'rsatish, internetdagi foydali resurslar (masalan, YouTube-dagi ta'limiylar)ni ularga ko'rsatish. Shuningdek, darsda muhokama qilish uchun o'quvchilarni turli onlayn platformalarga yo'naltirish.

O'quvchilarga telefon yordamida o'zlarining ishlagan loyihamonlari (masalan, qo'lda ishlangan buyumlar, san'at asarlari) suratga olish va video tarzida taqdim etish imkoniyatini berish.

Telefon orqali o'quvchilarni boshqa ko'rgazmali texnologiyalar bilan (masalan, 3D modellar, augmented reality) tanishtirish. O'quvchilar telefon yordamida haqiqiy dunyo va virtual ob'ektlar orasidagi farqlarni ko'rishlari mumkin.

Telefon ko'rgazmali quroli yordamida o'quvchilarga o'qitish nafaqat qiziqarli, balki samarali ham bo'ladi. Bu texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va ularga o'rganish jarayonini yanada interaktiv qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Xamroyeva, N. (2024). O 'QUVCHILARNING MEHNAT TARBIYASIDA MEHNAT AN'ANALARINING O 'RNI. Medicine, pedagogy and technology: theory and practice, 2(9), 637-650.

2. Shavkatovna, X. N. (2025). TEKNOLOGIK JARAYONLARNING BOSHLANG'ICH TA'LIMDA AHAMIYATI. PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI, 2(2), 270-273.
3. Jo'Rayeva, D. O. (2024). EDUCATIONAL VIEWS OF PEDAGOGUES TOWARDS THE ENVIRONMENT. Экономика и социум, (4-1 (119)), 194-197.
4. Akbarovna, I. S. (2024). THE IMPORTANCE OF COMPARATIVE PEDAGOGY IN PRESCHOOL EDUCATION. MASTERS, 2(8), 22-27.
5. Akbarovna, I. S. (2024). O'QITUVCHINING KASBIY MALAKALARI. MASTERS, 2(8), 15-21.
6. Akbarovna, I. S. (2024). ЗНАЧЕНИЕ СРАВНИТЕЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ. PSIXOLOGIYA VA SOTSILOGIYA ILMY JURNALI, 2(7), 14-20.
7. Akbarovna, I. S. (2024). ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ НАВЫКИ УЧИТЕЛЯ. PSIXOLOGIYA VA SOTSILOGIYA ILMY JURNALI, 2(7), 7-13.
8. Akbarovna, I. S. (2024). PROFESSIONAL SKILLS OF THE TEACHER. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 1-7.
9. Akbarovna, I. S. (2024). MAKTABGACHA TA'LIMDA Qiyosiy PEDAGOGIKANING AHAMIYATI. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 8-13.
10. Akbarovna, I. S. (2024). SPORT O 'YINLARI REJASI ORQALI SOG 'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK OMILLAR. MASTERS, 2(5), 91-97.
11. Akbarovna, I. S. (2024). ЗДОРОВАЯ СЕМЕЙНАЯ СРЕДА КАК СОЦИАЛЬНЫЙ ФАКТОР ПОДГОТОВКИ МОЛОДЕЖИ К СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ. MASTERS, 2(5), 98-104.
12. Akbarovna, I. S. (2024). A HEALTHY FAMILY ENVIRONMENT AS A SOCIAL FACTOR IN PREPARING YOUNG PEOPLE FOR FAMILY LIFE. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 529-535.
13. Akbarovna, I. S. (2023). Formation of Ideological Immunity to Destructive Information in Adolescents. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 1(10), 119-122.
- 14.